

ประวัติ การกำเนิดหมอดิน

หมอดิน เป็นการตั้งชื่อขึ้นโดย นายพิเชษฐ อัครวิโรจน์ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙ เพื่อให้เป็นชื่อที่จดจำได้ง่าย และเป็นเอกลักษณ์ของกรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดินเป็นกรมที่มีชื่อว่าดิน ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่มีชื่อคล้ายกัน เช่น สำนักงานที่ดิน ปฎิรูปที่ดิน จัดรูปที่ดิน ทำให้เป็นที่สับสนกับเกษตรกร และประชาชนทั่วไป จึงใช้คำว่าหมอดิน เป็นหมอที่รักษาโรคต่างๆ ของดิน ซึ่งหมอดิน เริ่มจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ทำงานโดยเริ่มจากกลุ่มวิชาการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙ โดย นายพินิจ ลักษณะจินดา เป็นหัวหน้าทีม พร้อมด้วย นายสมพร บัวสรวง นางวาสนา พ่วงแพ และนายมาโนชญ์ ทองอ่อน การทำงานเริ่มปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ใช้รถยนต์ติดป้ายคำว่า หมอดินเคลื่อนที่ ออกให้บริการเกษตรกรในหมู่บ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดินของสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ในสังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙ นัดกับผู้นำชุมชนและเกษตรกร มาประชุม และบรรยายให้ความรู้เรื่องดิน และการแก้ไขปัญหาของดิน พร้อมทั้งมีการบริการวิเคราะห์ดินแบบง่ายๆ ให้กับเกษตรกร ภายในรถมีอุปกรณ์เครื่องขยายเสียง มีโต๊ะแบบถอดประกอบได้ เพื่อสะดวกในการขนส่งและปฏิบัติงานในสนาม

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัถน์ ตรวจเยี่ยมหมู่บ้านพัฒนาที่ดินบ้านหนองกระเปา อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีทีมหมอดินสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๙ จัดนิทรรศการ และให้ความรู้การแก้ไขปัญหาดินกับเกษตรกร

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ท่านอธิบดีได้เห็นความสำคัญ จึงได้มอบรถยนต์คันใหม่ให้ใช้ในการออกหน่วยเคลื่อนที่

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เริ่มเขียนจดหมายข่าวหมอดินฉบับแรก เดือนพฤษภาคม ๒๕๓๖ โดยส่งให้กับผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำไปติดประกาศที่ศาลาประจำหมู่บ้าน ซึ่งเนื้อหาจะเป็นบทความรู้การปรับปรุงบำรุงดิน การแก้ไขปัญหาเรื่องดิน และกำหนดตารางนัดหมายการออกหน่วยให้บริการในพื้นที่ ซึ่งจะเขียนจดหมายข่าวเดือนละ ๑ ฉบับ ปีที่ ๔ จะเขียนจดหมายส่ง ๒ เดือนต่อฉบับ เขียนมาเป็นเวลา ๘ ปี ถึงมกราคม ๒๕๔๔ ในระหว่างที่เขียนจดหมายข่าว ได้ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ใหญ่, กำนัน ให้คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจงานด้านพัฒนาที่ดิน และเป็นผู้เสียสละ มาสมัครเป็นหมอดินอาสา โดยกำหนดไว้หมู่บ้านละ ๑ คน

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งหมอดินอาสาขึ้นอย่างเป็นทางการ มี ๑๒,๐๐๐ คน

บทบาท หน้าที่ของหมอดินอาสา

๑. เป็นตัวแทนกรมพัฒนาที่ดิน ประจำหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด
๒. ประสานงานด้านการพัฒนาที่ดินระหว่างเกษตรกร และกรมพัฒนาที่ดิน
๓. เป็นผู้รับ - แจกข่าวสาร
๔. ร่วมกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
๕. รวบรวมและแจ้งความต้องการ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยต่างๆ ของเกษตรกร แล้วแจ้งให้เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ทราบ